

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO ROKIŠKIO PEDAGOGINĖJE PSICHOLOGINĖJE TARNYBOJE TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rokiškio rajono savivaldybės pedagoginės psichologinės tarnybos Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos ir intervencijos įgyvendinimo Rokiškio rajono savivaldybės mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu 2017 m. birželio 19 d. Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. AV - 588.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – užtikrinti Rokiškio rajono pedagoginėje psichologinėje tarnyboje (toliau – tarnyba ir/ar PPT) sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu, grupės, šeimos lygmeniu tarnyboje.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. Tarnybos direktorius, specialistai ir kiti darbuotojai direktoriaus pastebėję ar sužinoję apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jas stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančių ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

4.4. kiekvienas tarnybos kolektyvo narys turi mokėti tinkamai reaguoti patyčių situacijoje.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

5.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.3. patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojama.

5.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

5.5 patyčias patiriantis suaugęs – tarnybos direktorius, specialistai, ar kiti darbuotojai, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

5.6. patyčių stebėtojas – mokinys, matantis ar žinantis apie patyčias.

5.7. smurto ar patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

5.8. smurto ar patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus ir/ar globėjus.

5.9. smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA TARNYBOJEJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Tarnybos veiklos dalis, kurios vykdyme dalyvauja visi tarnybos kolektyvo nariai.

8. Tarnybos direktorius yra atsakingas už Tvarkos aprašo įgyvendinimą Tarnyboje, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos stebėseną ir įgyvendinimą tarnyboje koordinuoja direktorius.

10. Tarnybos direktorius 3 metų laikotarpiui įsakymu tvirtina prevencinės darbo grupės sudėtį smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymui, kuri kasmet:

10.1. inicijuoja anoniminę darbuotojų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

10.2. atlieka tarnyboje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

10.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

10.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį prevencinės darbo grupės posėdyje;

10.5. teikia siūlymus prevencinės darbo grupės koordinatoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos priemonių įgyvendinimo tarnyboje, tarnybos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

10.6. esant reikalui, teikia siūlymus prevencinės darbo grupės koordinatoriui dėl PPT Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarkos aprašo tobulinimo;

10.7. atlieka kitus tarnybos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

11. Prevencinės darbo grupės koordinatorius kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias, informuoja direktorių apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. SMURTO, PATYČIŲ INTERVENCIJA TARNYBOJE

12. Visais įtariamų ir realių smurto bei patyčių atvejais direktorius, specialistai ir kiti darbuotojai reaguodami:

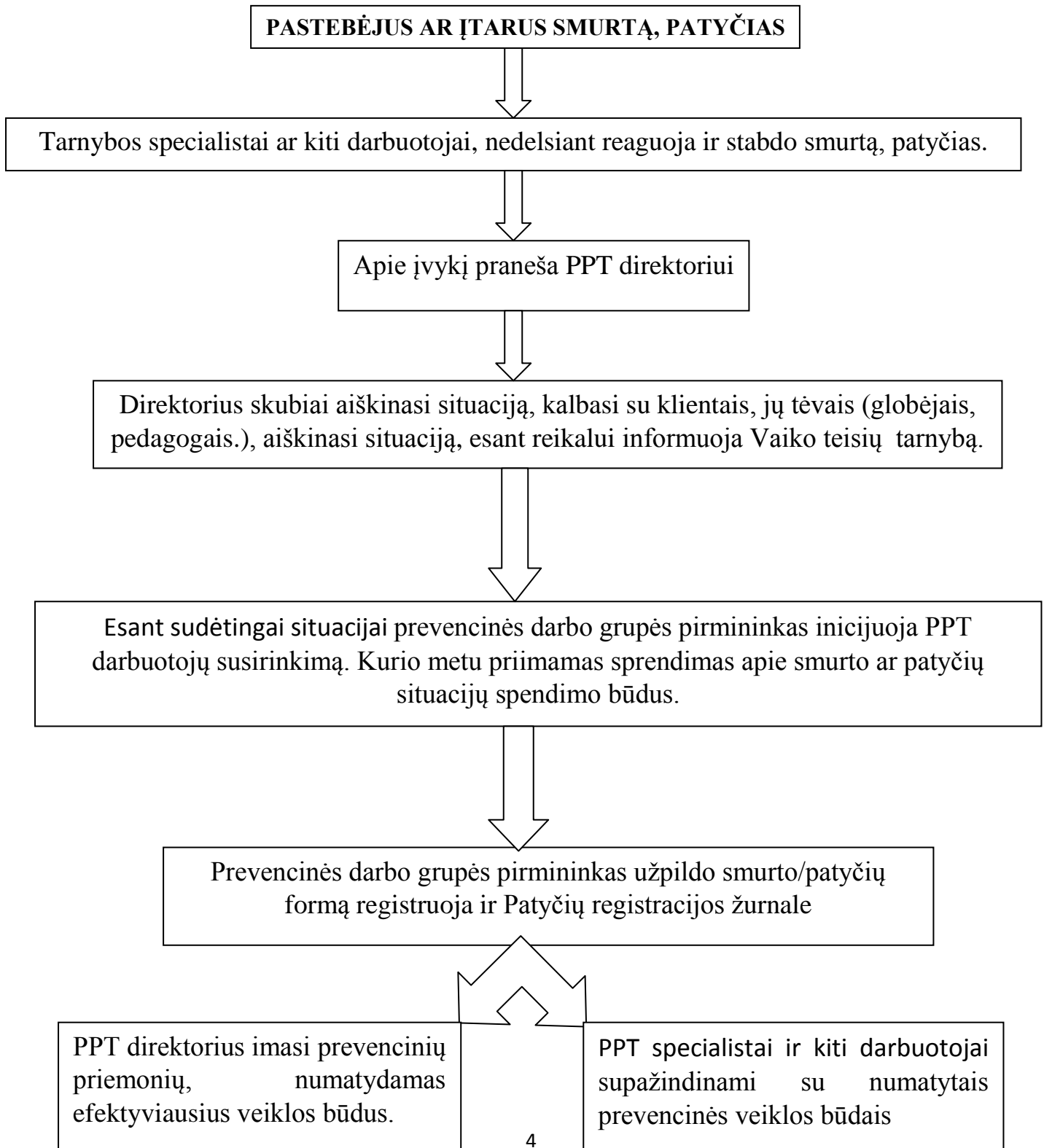
- 12.1. įtarus ir/ar pastebėjus smurtą bei patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus, esant elektroninėms patyčioms, išsaugo įrodymus;
- 12.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, tarnybos nuostatas ir elgesio taisykles;
- 12.3. jei mokiniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz.: Vaiko teisių tarnyba, greitoji pagalba, policija);
- 12.4. informuoja PPT direktorių mokinio ar kito kliento įtariamą ir/ar įvykusias patyčias;
13. Direktorius, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusį smurtą bei patyčias:
 - 13.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai smurto/patyčių atvejis;
 - 13.2. organizuoja individualius pokalbius su smurto/patyčių dalyviais, informuoja pedagogus, tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;
 - 13.3. pasitvirtinus/pasikartojus smurto ar patyčių atvejui, užpildo pranešimo apie smurtą/patyčias formą (rekomenduojama forma 2 priede), ją perduoda prevencinės darbo grupės pirmininkui;
 - 13.4. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su prevencinės darbo grupės pirmininku ir informuoja apie pokyčius.
14. Gavęs informaciją apie smurtą /patyčias ir užpildytą formą priėmęs prevencinės darbo grupės pirmininkas:
 - 14.1. formą registruoja Smurto ir patyčių registracijos žurnale (žurnalas laikomas raštinėje);
 - 14.2. imasi spręsti smurto ar patyčių situaciją;
 - 14.3. nedelsiant praneša prevencinės darbo grupės koordinatoriui, kuri priima sprendimą dėl švietimo pagalbos priemonių taikymo.
15. Klientui pasityčiojus specialistų ar kitų darbuotojų, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą/patyčias, informuoja prevencinės darbo grupės koordinatorę, kuri priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.
16. Specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš kliento, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą/patyčias informuoja prevencinės darbo grupės koordinatorę, kuri priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.
17. Visiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius teikiama kvalifikuotų specialistų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Tarnybos specialistai ir kiti darbuotojai, su šia Tvarka supažindinami pasirašytinai.
19. Tvarka primenama Tarnybos skelbimų lentoje .
20. Kiekvienų mokslo metų pabaigoje atliekama anoniminė PPT specialistų ir kitų darbuotojų apklausa, siekiant išsiaiškinti smurto bei patyčių situaciją Tarnyboje. Duomenys apibendrinami ir pagal gautus rezultatus sudaromas veiklų planas kitiems mokslo metams.
21. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas skelbiamas Tarnybos internetinėje svetainėje www.rokiskis.ppt.lm.

**ROKIŠKIO RAJONO PEDAGOGINĖS PSICHOLOGINĖS TARNYBOS
REAGAVIMO Į SMURTĄ BEI PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS**

PLANAS

PRANEŠIMO APIE SMURTA/PATYČIAS FORMA

Pranešimo data

Ugdymo įstaigos pavadinimas: **Rokiškio pedagoginė psichologinė tarnyba**

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie smurtą/patyčias:	
Kas pranešė apie smurtą/patyčias:	
Kada įvyko smurtas/patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia smurto/patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota (<i>pabraukti/įrašyti</i>):	
<p>Fizinės: kliento ar specialisto užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atėmimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);</p> <p>Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad asmuo yra nepageidaujamas ar atstumiamas;</p> <p>Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas tarnybos patalpose, kliento, specialisto ar kitų darbuotojų asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).</p> <p>Kiti pastebėjimai _____</p>	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie smurto/patyčių dalyvius:

Asmens, <i>patyrusio smurtą/patyčias</i> vardas, pavardė, amžius:	
Asmens(-ų), <i>kuris(-ie) tyčiojosi</i> vardas, pavardė, amžius:	
Asmens(-ų), <i>stebėjusio(-iu) patyčias</i> vardas, pavardė, amžius:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Specialisto ar kito darbuotojo elgesys šioje smurto/patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio planas su: (pildo prevencinės grupės pirmininkas)

Asmeniui, patyrusiu smurtą/patyčias:	
Asmeniui, kuris smurtavo/tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais ar globėjais rūpintojais):	
Pedagogais ar švietimo pagalbos specialistais, darbuotojais:	
Kita (<i>įrašyti</i>):	

